بۆ ئەمجارە هەڕەشەکانی تورکیا ئێجگار ترسناکن… شێرکۆ کرمانج

لەم کورتە نووسینە هەوڵدەدم هەڵوەستەیەک لە پشت هۆکارەکانی هەڕەشەکانی ئەم چەند ڕۆژەی تورکیا بکەم و هۆکارەکان و ئامانجەکانی هێرشە چاوەڕوانکراوەکانی تورکیا شرۆڤە بکەم و بخەمەڕوو.

تورکیا ترسناکترین و سەرسەخترین داگیرکەری کوردستانە، لە هەر شوێنێک کورد هەناسەیەک بدات ئەو دەیەوێت لەو شوێنە ئۆکسجین ببڕێت. ئەمە نە ڕای منە، نە شرۆڤە، نە تێگەیشتن، بەڵکو حەقیقەتە. من زۆر کەم باوەڕم بە حەقیقەت هەیە بەڵام ئەگەر یەک حەقیقەت لەم دنیایە هەبێت ئەوە ئەم تاکە هەقیقەتە، کە بەداخەوە بەشێکی زۆری کورد لێ غافڵن.

ماوەیەکە سەرۆکی تورکیا، ڕەجەب تەیب ئەردۆگان، هەڕەشە دەکات و دەڵێت هێرش دەکەینە سەر باکوری سوریا، ڕۆژاڤا. بۆ ئەم مەبەستە هەم مورتەزەقەی سوری ڕاهێنان پێکردوە، هەم میدیای تورکی سازکردووە. ئەوەی لە هەموو شتێک زیاتر جێگای سەرنج بێت بێدەنگییەکی نێودەوڵەتیی ئەمجارە هەستی پێدەکرێت.

تورکیا هێرشەکان لەکاتێکدا کە دنیا، ئەمریکا و ئەوڕوپا بەتایبەتی، سەرقاڵی شەڕی ئۆکرانیان. هاوکات، ململانێکانی تورکیا لەگەڵ ناتۆ لەسەر بەئەندامبوونی سوید و فینلەندا بۆتە قسەوباسی ڕۆژ. تورکیا دەیەوێت هەر دوو دەرفەت بقۆزێتەوە و هێرشەکانی خۆی دەست پێبکات. بێدەنگیی ڕۆژئاوا دەکرێت وەک گڵۆپی سەوز و مامەڵەیەکی ژێربەژێر ببینرێت لەوەی کە تورکیا ڕازی بێت بە ئەندامبوونی ئەو دوو وڵاتە لەبەرابەردا ئەوان ڕازی بن بەو گورزەی کە تورکیا دەیەوێت لە کوردی بوەشێنێت و بڵێت هەڕەشەکانی تیرۆرمان کەمکردۆتەوە بۆیە ئاساییە سوید و فینلەند ببن بە ئەندام لە ناتۆ.

چەندە ئەم سیناریۆیە ترسناک و دڵتەنگکەرە دە هەندە ئامانجەکانی تورکیا لەم هێرشانە، کە پێم وایە خۆی لەمانەی خوارەوەدا دەبینێتەوە:

یەکەم، ئەردۆگان دەیەوێت پێش هەڵبژاردنەکانی ٢٠٢٣ سەرکەوتنێت بۆ خۆی و حیزبەکەی تۆماربکات، بەتایبەتی ئەگەر ئەوە ڕەچاوبکەین کە ئابوری تورکیا و لیرەی تورکی لە خراپترین دۆخدان لەوەتەی ئەکەپە هاتۆتە سەر حوکم و دەنگەکانی ئەکەپە لە هەڵبژاردنەکانی شارەوانییەکان لاوازیی جەماوەریی ئەکەپە نیشاندەدەن.

دووەم، تورکیا دەیەوێت بەم هێرشە ئەزموونی ڕۆژاڤا تەواو لاواز بکات، ئەویش بە پچڕاندنی چەند ناوچەیەکی دیکەی گرنگ لە ڕۆژاڤا کە خۆی قوڵایی ستراتیجی و خاک و زەوی کەمە. هاوکات، ڕۆژاڤا ناچار بە گفتوگۆ و تەسلیمبوونەوە بە ڕژێمی سوری بکات.

سێیەم، تورکیا دەیەوێت باکوری کوردستان بە تەواوی لە ڕۆژاڤا، کە قەوارە و ئەزموونێکی کوردییە، دابڕێت و ناوچەیەکی، بەفەر زەنێکی، عەرەبی لەنێوان دوو بەشی کوردستان دا دروست بکات، دابڕینەکەش بکاتە هەتاهەتایی.

چوارەم، تورکیا ئەمجارە دەیەوێت، هیوادارم من ڕاست نەبم، کە هێرش بکاتە سەر ناوچەکانی سێ گۆشەی سنوری تورکیا-عێراق-سوریا، کە دیوەکی قامیشلۆیە و دیوەکەی دیکەی شەنگال. ئەگەر ئەوەی بە بچێتە سەر ئیدی هەرێمی کوردستان، باشور، لەگەڵ ڕۆژاڤا بە تەواوی دادەبڕێت. ئەم دوو هەرێم و ئەزموونە پەیوەندیان زۆر باش نیە بەڵام هیچ کاتێکیش پەیوەندیان هێندە خراپ نەبووە وەک ئەوەی لە میدیا و سۆشیال میدیای کوردی زەقدەکرێتەوە. بەڵام پەیوەندییەکان باش بن یان خراپ بۆ تورکیا ئەوە گرنگ نییە، ئەوەی بۆ تورکیا گرنگە ئەوەیە کە ئەم دوو ئەزموونە هەردووکیان کوردین و نابێت سنووری هاوبەشیان هەبێت و لە دواڕۆژدا بە هەر پڕۆژەیەکی کوردی و کوردستانی کەڵکی لێوەربگیرێت.

پێنجەم، بە دابڕینی هەرێم و ڕۆژاڤا تورکیا مەترسیدارترین و هەڕەشەئامێزترین کردار بەرابەر بە ڕۆژاڤا ئەنجام دەدات ئەویش ڕێگریکردنە یان بڕینی دەستی ئەمریکایە لە گەیشتن بە ڕۆژاڤا چونکە ئەمە هەموومان چاکدەزانین کە یارمەتییەکانی ئەمریکا و ڕۆژئاوا بۆ ڕۆژاڤا زۆربەی هەرە زۆری لە هەولێرەوە دەچێت. بۆیە کۆنترۆڵکردنی سنوری فیشخاپوور و سحێلا لەلایەن تورکیاوە زۆر ترسناکە. نابێت ئەوە لەبیربکەین کە لە ٢٠١٧، کاتێک سوپای عێراق و حەشدی شەعبی دەیانویست سحێلا بگرن ئەمریکاییەکان هۆکارێک بوون بە شکستپێهێنانی ئەم هەوڵە چونکە ئەوان نەیاندەویست لەڕێگەی عێراقەوە پەیوەندییەکانیان لەگەڵ ڕۆژاڤا ببەستن.

شەشەم، بە داگیرکردنی ئەو سێگۆشەیە، تورکیا دەتوانێت سنوری هاوبەش و ڕاستەوخۆ لەگەڵ عێراق دروستبکات و هەرێم بێبەش بکات لەو هەموو سەرچاوە داراییەی کە ساڵانەکە لە گومرگی ئیبراهیم خەلیل دەستی دەکەوێت، بەمەش گورزێکی گەورە لە هەرێم بەگشتیی و لە پارتی بەتایبەتی دەدات.

حەوتەم، بە گەیشتنی تورکیا بە فیشخاپوور و سحێلا وا دەکات کە شەنگاڵ تاڕادەیەک لە ڕۆژاڤا دابڕێت و هەناسە بە شەنگالییەکان و هێزەکانی یەبەشە تەنگ بکات.

لەبەر ئەم هۆکارانە و چەندانی دیکە کە لەوانەیە بەسەر من دا تێپە□ بووبن، هەڕەشەکانی ئەمجارەی تورکیا لە هەموو هەڕەشەکانی پێشووتر ترسناکترن ئەگەر بچنە بواری جێبەجێکردنەوە.